

- виховувати у студентів науковий світогляд, політичну свідомість, прагнення до постійного самовдосконалення і творчості.

Алгоритм втілення екологічної складової щодо формування екологічної культури студентів Мукачівського державного університету напряму підготовки «Фінанси і кредит» та «Практична психологія» до теоретичного курсу «Економічна психологія» складає:

I. Висвітлення інформаційної компоненти.

II. Формування ціннісного ставлення студентської молоді до природи на семінарських. Перетворення соціальних норм, ідеалів на особистісні принципи життєдіяльності.

III. Формування системи «Екологічно відповідна поведінка і діяльність» у ході виконання самостійної роботи студента. (Результат представляється відеоматеріалом, як зразок екологічно відповідної поведінки і діяльності).

Основним завданням викладача у реалізації алгоритму втілення екологічної складової є внесені проблемні питання економічної психології з екологічною складовою в тематику практичних занять та самостійної роботи студентів, а саме: бесіди, вправи, презентації тощо.

Література

1. Алмашій І. І. Особливості формування екологічної культури молоді природоцентричного типу в діяльності громадських організацій /І. І. Алмашій// Науковий вісник Ужгородського національного університету: Серія «Педагогіка. Соціальна робота», 2014. - №30. – С.9-13.

2. Мусієнко М. М. Екологія. Охорона природи: Словник-довідник. / М. М. Мусієнко, В. В. Серебряков – К.: Т-во «Знання», КОО, 2007. - 624 с.

УДК 159.923.2: 37.048.4–057.87

БАРЧІ Б.В., МИШКО Л.Ю.
Мукачівський державний університет

ПСИХОЛОГІЧНА ГОТОВНІСТЬ ЯК ПОКАЗНИК ПРОФЕСІЙНОГО ВИБОРУ ОСОБИСТОСТІ

Проблема готовності до професійного вибору особистості є однією з актуальних для психології. Не існує однозначного розуміння сутності зазначеного поняття, яке набуло останнім часом в концептуальному апараті психології відносно самостійного і високого наукового статусу.

Проблема психологічної готовності до професійного вибору найбільш ґрунтовно й послідовно досліджувалася такими вченими, як К.Дурай-Новакова, М.Дяченко, В.Іванова, Л.Кандибович, Л.Кондрашова, З.Курлінд, В.Моляко, О. Мороз, В.Сластьонін, Л.Яновська та ін.

Психологічна готовність - це виявлення суті властивостей і стану особистості. Готовність - це не тільки властивість чи ознака окремої особистості, це концентрований показник діяльності суті особи, міра її професійної здібності.

Психологічна готовність включає, з одного боку, професійні знання, уміння та навички; а з іншого – риси особистості: переконання, здібності,

інтереси, професійну пам'ять, властивості мислення та уваги, професійну спрямованість думки, працездатність, емоційність, моральний потенціал особистості, що забезпечують успішне виконання професійних функцій. Таким чином, зміст психологічної готовності до професійного вибору вміщує інтегральні характеристики особистості, до яких належать інтелектуальні, емоційні та волевові властивості, професійно-моральні переконання, потреби, звички, знання, вміння і навички, професійні здібності.

При формуванні готовності учнів старших класів до професійного самовизначення, вони виступають не об'єктом, над яким здійснюються цілеспрямовані перетворення, а активним діяльним суб'єктом даного процесу. Досягнення готовності до професійного самовизначення визначається не просто засвоєнням знань і навичок, а формуванням у школяра таких психічних властивостей, які необхідні для успішного початку професійної діяльності. Цьому сприяє використання спеціальних педагогічних засобів з формування професійного самовизначення [1].

В.В.Рибалка, узагальнюючи психологічну модель особистості, виділив п'ять основних компонентів готовності у діяльнішому вимірі: потребнісно-мотиваційний, інформаційно-пізнавальний (прийом, пошук, переробка інформації), цілеутворюючий (прийняття рішення), результативний (виконання рішення, досягнення результату діяльності) емоційно-почуттєвий [2].

Готовність до здійснення стратегічних життєвих виборів пов'язується вченими з поняттям життєвої компетентності. Визначено, що життєва компетентність — це системна властивість особистості; цілісна, ієрархічна, динамічна система життєвих компетенцій, які визначають здатність і готовність особистості свідомо і творчо окреслювати і здійснювати свій життєвий шлях у ході самостійного та ефективного вирішення різноманітних життєвих завдань, які постають перед нею [1]. Вона зумовлює спроможність особистості визначати, готувати (наближати) та здійснювати життєві події, які не могли б відбутися без її активності.

Важливим аспектом психологічної компетентності особистості є готовність до побудови власного життєвого шляху. Як підкреслюють дослідники, життєтворчість — це генералізована здатність і особлива готовність особистості до духовно-практичної діяльності, спрямованої на свідоме й творче проектування та здійснення власного життя як індивідуально-особистісного життєвого проекту [3].

В науково-літературних джерелах зустрічаються різні аспекти готовності студентів. Поняття «психологічна готовність» включає наявність у студентів відповідної психологічної установки на діяльність в ситуації вибору; мотивів, цілей і ціннісних орієнтацій; високого почуття відповідальності за виконання своїх професійних обов'язків; цілеспрямованості, активності й самостійності у прийнятті рішень.

Охоплення сучасних старшокласників системою профільного навчання як формою диференційованого навчання передбачає врахування освітніх потреб, нахилів і здібностей учнів і створення умов для їх навчання відповідно до професійного самовизначення. [1]

Професійне самовизначення особистості є одночасно процесом і результатом її загального професійного розвитку як суб'єкта майбутньої професійної діяльності. Результатом такого розвитку у вік ранньої юності є психологічна готовність до професійного самовизначення, яка свідчить про самостійний вибір старшокласником свого професійного шляху, мети, цінностей і моральних норм у майбутній професії та пов'язаного з нею способу життя. Одночасно сформованість такого новоутворення є критерієм прояву ефективності розвитку цього тривалого і складного процесу в старшому шкільному віці. Завершується він лише тоді, коли у старшокласника на основі адекватної самооцінки та реалістичного рівня домагань сформується позитивне ставлення до себе як до суб'єкта майбутньої професійної діяльності, що передбачає готовність до ефективної в майбутньому професійної діяльності та самореалізації у ній.

Таким чином, можна зробити висновок про те, що психологічна готовність особистості до професійної діяльності є соціокультурним і психологічним феноменом, що включає в себе впорядковану сукупність ціннісно-змістовних регулювальників, що забезпечують стійкість його суб'єктної позиції і емоційно-вольових станів.

Література

1. Помиткіна Л.В. Психологічна готовність студентів до прийняття стратегічних життєвих рішень / Л.В.Помиткіна // Збірник наукових праць К-ПНУ імені Івана Огієнка, Інституту психології ім. Г.С.Костюка НАПН України / м.Київ – 2012р. – 656 с.
2. Рибалка В. В. Особистісний підхід у профільному навчанні старшокласників : Монографія / За ред. Г.О.Балла. – К.: ПППО АПН України, 1998. – 160 с.
3. Барчі Б. В. Кризи професійного становлення особистості / Б. В. Барчі // Науковий вісник Мукачівського державного університету. Серія «Педагогіка та психологія» : зб.наук.пр. – Мукачєво : Вид-во МДУ, 2018. – Випуск 1(7). – С.258-260.

УДК 373.2.015.31-053.4:159.937(043.2)

БАРЧІЙ М.С., ГЕРЦ О.А.
Мукачівський державний університет

ОСОБЛИВОСТІ ПІЗНАВАЛЬНОЇ АКТИВНОСТІ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Проблема розвитку пізнавальної активності дитини дошкільного віку, набуття досвіду пізнання є дуже актуальною саме в сучасних умовах реформування освіти. Сучасні заклади дошкільної освіти покликані забезпечувати умови для самореалізації та розвитку кожної індивідуальності, створенні покоління, здатного навчатися впродовж усього життя. Саме пізнавальна активність є основою засвоєння дитиною культурного досвіду людства, необхідною умовою формування розумових якостей особистості дошкільника, її самостійності, ініціативності, успішності, творчості.

У дослідженнях з проблеми пізнавальної активності дошкільників науковці підкреслюють різні її аспекти. Т. Ткачук розглядає пізнавальну активність як самостійну, ініціативну діяльність дитини, спрямовану на пізнання навколишньої дійсності (як прояв допитливості) й зумовлену

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>